

قاسملوو پووختیهک له ژبانی پر بهر هه می دوکتور

عهبدولره حمان قاسملوو له شهو زستان (شهوی یه لدا) ی سالی 1309 ی هه تاوی ریکهوتی 22 دیسامبری سالی 1930 زایینی دا له شاری ورمی له بنه ماله یه کی خاوهن ملک دهست رویشتوودا له دایک بوو. خویندنی سه ره تایی و ناوهندی، پیشان له ورمی و دوایه له تاران ته و او کرد.

هیشتا زور مندال بوو که له گه ل مه سه له سیاسی یه کان ئاشنا بوو و بیرو باوه ری ئازادیخوازانه له میشکی دا جوولا. بو خوی له م باره یه وه له کتییی "چل سال خه بات له پیناوی ئازادی" دا پاش باسی سه فه ری 30 کهس له کورده کان بو باکو له سه ر بانگه یشتنی ده ول ته تی شووره وی، ده نووسی: "هه ر چه ند ئه و کاته من ته مه نم یازده سال بوو، به لام وه ک زور مندالی ئه و سه رده مه سیاست سه رنجی راکیشا بووم.

بابم یه کیک له ئەندامانی ئەو هه یئته بوو. زور باشم له بیره که له باکو هاته وه چه ندین تاقه ندی له گه ل خوی هینابوو، تا پرپیکی باشیشی پی بوو. وادیاره سوویتی یه کان قه ندو تفهنگو شتی دیکه یان به دیاری دابوو به هه موو ئەندامانی هه یئته. قه ند به تایبه تی زور به نرخ بوو، چونکه ئه و کاته له ئیران زور کهم و گران بوو. من ئه و کاره م زور پی سه یر بوو، چونکه له مالی ئیمه براکانم و ناموزاکانم که له من گه وره تر بوون، باسی ئه وه یان ده کرد که بابم له گه ل چه ند کهسی دیکه چوون بو باکو حه ق و ئازادی کوردان داوا بکه ن. بو یه راستو ره وان له بابم پرسی: ئەدی مافی کوردان چی لی هات؟ " چل سال خه بات له پیناوی ئازادی، چاپی دووهه م، 1367 لاپه ری 62. 61

<http://www.kdpi.org.uk>

Email: info@kdpi.org.uk , kdpi_uk@yahoo.co.uk

Tel: 07947645239, Fax: 020 79002688

K.D.P-I P.O. Box 1402 London W6 7ZT

United Kingdom

عەبدولرەحمان قاسملوو سالی 1324 تیکۆشانی سیاسی خۆی بە دامەزراندنی یەکیهتیی لاوانی دیموکرات له شاری ورمی دەست پی کرد. سالی 1325 کۆماری کوردستان له مههاباد رووخا. به دواي ئەو دا ئەویش بو خۆیندن چوو تاران. سالی 1327 بو دریزه پیدانی خۆیندن چوو بو پاریس پایتهختی فهرانسه. گهیشتنی به پاریس هاوکات بوو له گهڵ تهقه کردن له شا له زانستگهی تاران (25 ریبهاندانی 1327) که بوو به هۆی له نیو چوونی ئازادی یه دیموکراتی یهکان له سهرانسهری ئیران دا. بهو بۆنه یهوه کۆبوونهوه یهکی بهرینی خۆیندکاره ئیرانی یهکان له پاریس پیک هات که لهوئ دا عەبدولرەحمان قاسملوو به دریزی له دژی شاو ریزیمه کهی قسهی کرد له ئاکام دا خۆیندکاران په یامیکی ئیعترازییان بو حه مه رهزا شا نارد. ئەم کاره بوو به هۆی فشاری بالیۆزخانهی ئیران له پاریس، ته نانهت حکومهتی فهرانسه بو سهر قاسملوو. سه ره ئه نجام ناچار بوو پاریس به جی بهیڵی و وهک یه کهم بوورسیه ی ئیرانی "یهکیهتیی نیونه تهوه یی خۆیندکاران" چوو بو پراگ پیتهختی چیکوسلۆواکی. ههر لهو ماوه یه دا که له فهرانسه بوو، به هاوکاریی چهند خۆیندکاری دیکه ی کورد "گۆمه له ی خۆیندکارانی کورد له ئوروپا" یان دامه زراند .

لهو ماوه یه دا که له پراگ خه ریکی خۆیندن بوو له تیکۆشانی یهکیهتیی نیونه تهوه یی خۆیندکارانیش دا به شدار بوو. سالی 1330 به نوینه رایهتیی خۆیندکارانی ئیران له دووه م کۆبوونه وه ی ئەم ریکخراوه دا که له شاری پراگ گیرا، به شدار بوو. ههر لهو ماوه یه دا وهک نوینه ری ئیران له زۆر کۆبوونه وه و کۆنفرانسی فیدراسیۆنی جیهانی لاوان دا له شاری بووداپیست پیتهختی مه جارستان به شدار بوو.

سالی 1341 (1962) قاسملو له زانستگه‌ی پراگ دوکتورای زانستی ئابووری وەرگرت و هه‌تا سالی 1349 له زانستگه‌ی پراگ دهرسی "ئابووری سه‌رمایه‌داری و ئابووری سو‌سیالیستی و تیئوری هه‌لدانی ئابووری" ی گوته‌وه. له‌و ماوه‌یه‌دا دوکتور قاسملو چه‌ندین کتیب و نامیلکه‌ی له‌ سه‌ر گێرو گرفته ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی‌یه‌کان نووسی که له‌ هه‌موویان به‌ ناوبانگتر کتیبی "کوردستان و کورد" ه. ئه‌م کتیبه‌ له‌ جی‌دا به‌ زمانی چیکی نووسراوه، تا ئیستا به‌ زمانه‌کانی ئینگلیسی، سلۆواکی، له‌هیستانی، عه‌ره‌بی و کوردی و فارسی و هیندی و چه‌ند به‌شیشی به‌ فه‌رانسه‌یی چاپ و بلاو کراوه‌ته‌وه. دوکتور قاسملو زمانه‌کانی کوردی، فارسی، تورکی، عه‌ره‌بی، فه‌رانسه، ئینگلیسی، چیکی و رووسی به‌ باشی ده‌زانی و به‌ زۆر زمانی دیکه‌ش وه‌ک ئه‌لمانی و زمانه‌کانی سلاو تا راده‌یه‌ک ئاشنا بوو. سالی 1349 پاش ده‌رچوونی به‌ یاننامه‌ی 11ی مارس و ریکه‌وتنی نیوان ریبه‌رایه‌تی بزووته‌وه‌ی کورد له‌ کوردستانی عیراق و ده‌وله‌تی ئه‌و و لا‌ته ئیمکانی تی‌کۆشانی سیاسی له‌ کوردستانی ئی‌ران زیاتر بوو. له‌و کاته‌دا دوکتور قاسملو له‌ ئوروپا گه‌راییه‌وه‌و به‌ هاوکاری چه‌ند که‌س له‌ یارانی نیزیکی ئه‌رکی زیندوو کردنه‌وه‌ی ریک‌خراوه‌کانی حیزبی دیموکراتی به‌ئه‌ستۆ گرت. له‌ کۆنفرانسی سی‌هه‌می حیزب‌دا که‌ مانگی جو‌زه‌ردانی سالی 1350 گێرا، دوکتور قاسملو به‌ ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی و پاشان به‌ سکرته‌یری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان هه‌ل‌بژێردراو له‌و کاته‌وه‌ له‌ هه‌موو کۆنگره‌کانی حیزبی دا وه‌ک سکرته‌یری گشتی هه‌ل‌بژێرایه‌وه‌. به‌م جو‌ره‌ بو‌ ماوه‌ی هه‌ژده‌ سا‌ل وه‌ک ریبه‌ریکی کارزان و شاره‌زا له‌ پله‌ی یه‌که‌می مه‌سئولیه‌ته‌دا کاروباری حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئی‌رانی له‌ یه‌کیک له‌ سه‌ختترین قۆناخه‌کانی خه‌باتی ئه‌م حیزبه‌دا به‌رپۆه‌برد.

مامۆستای ریبهر دوکتور قاسملوو روژی 22ی پووشپه‌ری سالی 1368
(13ی ژوئیه‌ی 1989) له کاتیگدا بو دۆزینه‌وه‌ی ریگی چاره‌سه‌ری
ئاشتیخوازانه‌ی مه‌سه‌له‌ی کورد له ئیراندا له‌گه‌ڵ چه‌ند نوینه‌ری حکومه‌تی
کۆماری ئیسلامی له‌وییه‌ن له‌سه‌ر میزی وتووێژ دانیشتبوو له‌گه‌ڵ هاوڕیی
تیکۆشه‌ر کاک عبدالله قادری ئازهر ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی و نوینه‌ری
حیزب له‌ ئوروپا به‌ ده‌ستی به‌ ناو نوینه‌رانی ده‌وله‌ت بو‌ وتووێژی ئاشتی،
شه‌هید کرا. له‌و تیروره‌ ناجوانمیرانه‌یه‌دا دوکتور فازل ره‌سوول کوردی
عیراقیی مامۆستای زانسنگه‌ له‌وییه‌نیش هه‌ر به‌ ده‌ستی ئه‌و تیروریستانه
شه‌هید بوو .